RESOLVE NETWORK

Враќање кон основите во истражувањето на насилниот екстремизам

Крис Инман

RESOLVE NETWORK | СЕПТЕМВРИ 2019

Серија истражувања на насилен екстремизам

АПСТРАКТ

Во ова поглавје се разгледуваат основите на истражувањето, од формулирањето на истражувачкото прашање до истражувачката етика, која лесно може да се превиди во применетите истражувања што се спроведуваат за да се разбере борбата против насилниот екстремизам (CVE). Во поглавјето се даваат примери на добри и лоши истражувачки практики, како и на практични начини за унапредување на проектите за истражување преку враќање кон основните принципи за квалитативно и квантитативно собирање и анализа на податоци. Иако поглавјето може да послужи како практичен водич за добар проект за истражување, тоа ги надминува основните практични детали на истражувањето и разгледува зошто се важни овие најдобри истражувачки практики за креаторите на политиките и за унапредување на нашите знаења за борбата против насилниот екстремизам.

ВОВЕД

Работењето во областа на борбата против насилниот екстремизам е тешко, но е возбудливо и носи придобивки. Како учесници во релативно нова област, која е стара само околу 10 години, се соочуваме со голем притисок да спроведуваме ефективни одговори во борбата против насилниот екстремизам додека насилниот екстремизам низ светот продолжува да се засилува, наспроти кинетичките напори за сузбивање на тероризмот во изминативе 20 години. Ние постојано трагаме по докази за она што функционира, а што не функционира, за она што е променливо и одржливо, како и за несаканите последици што демнат зад најдобрите намери. Соочени со насилни екстремистички групи што брзо се развиваат, како што се Исламската држава, Боко Харам, Ал Каеда, Ал Шабаб и други локални терористички активности во светот, може да изгледа како секогаш да сме барем еден чекор назад и постојано повторно го активираме тркалото во нашите одговори кон насилниот екстремизам. Една од областите каде што би можеле да го избегнеме последново, а со тоа да го решиме првото, е во начинот на кој ги спроведуваме истражувањата на борбата против насилниот екстремизам. Најдобрите практики и начела на истражувањата се добро утврдени и се пренесуваат низ секторите и дисциплините. Во ова поглавје се дава преглед на оние најдобри практики што, кога ќе се усвојат во истражувањето, ја подобруваат способноста на применетите истражувачи и аналитичари да ги поддржат политиката и програмите за борба против насилен екстремизам и другите миротворни напори.

Проучувањето и одговорот кон насилниот екстремизам бара иновативни и флексибилни пристапи што може да се справат со комплексноста на динамиката на насилниот екстремизам. Меѓутоа, при внесување иновации во сферата на истражувањето, применетите истражувачи и аналитичари често ги забораваат основните начела на планот на истражувањето. Овие начела вклучуваат формулирање на ненормативно прашање на кое се дава одговор „кој“, „како“, „зошто“, „каде“ или „што“; јасно дефинирање на концептите во истражувачкото прашање; конципирање на пристап кон истражувањето со кој соодветно се мерат тие концепти; систематско собирање и анализирање на податоци за да се одговори на истражувачкото прашање со докази; јасно дискутирање за изведување заклучоци врз основа на доказите; и почитување на етичките стандарди.

Моќта на враќањето кон основите, дури и за искусните истражувачи, не треба да се потценува. Иако во истражувањето на насилниот екстремизам се неопходни иновации, тие мора да се надградуваат врз солидните темели на основните истражувачки техники. Непридржувањето до основите ги попречува практичарите во изградбата на корпус на знаења што е потребен за да се развие софистицирано разбирање на насилниот екстремизам и на тој начин се попречува унапредувањето на одговорите кон насилниот екстремизам. Дополнително, тоа сѐ попречува да им дадеме цврсти докази на креаторите на политиките.

ФОРМУЛИРАЊЕ НА ИСТРАЖУВАЧКОТО ПРАШАЊЕ

Силата на корпусот на знаења поврзани со тема како што е насилниот екстремизам зависи од силата на индивидуалните истражувачки проекти што придонесуваат кон тие знаења. Силата на индивидуалниот истражувачки проект почнува со формулирање на добро истражувачко прашање. Добрите истражувачки прашања се искажани јасно; тие се ненормативни и прашуваат што е, а не што треба да биде; и јасно утврдуваат дали целта на предметното истражување е да се опише, објасни, предвиди или осуди темата. На колку извештаи и истражувачки статии за борба против насилен екстремизам што јасно искажуваат определено истражувачко прашање може да се сетите? Ако одвоите време за да размислите за ова прашање, големи се шансите да утврдите дека голем број извештаи и истражувачки статии на кои може да помислите не поставуваат истражувачко прашање.

Изберете статија за насилен екстремизам или за борба против насилен екстремизам и видете дали може да идентификувате знак прашалник во воведот. Ако постои јасно искажано истражувачко прашање, дали тоа е добро прашање? Дали може да се истражува? Во нашата област, повеќе истражувачки прашања се формулираат како прашања на кои одговорот е „да/не“, на пример, „Дали жените го поддржуваат Боко Харам?“ или „Дали сиромаштијата поттикнува на насилен екстремизам?“ Прашањата на кои одговорот е „да“ или „не“ не ги исполнуваат стандардите на добри истражувачки прашања затоа што истражувачките прашања треба да ја насочат публиката на тоа дали истражувањето е поврзано со опишување, објаснување, предвидување или осуда на предметните феномени.

Еден од начините да го преформулирате прашањето „Дали жените ја поддржуваат Боко Харам,“ е да размислите што вие како истражувач (или креатор на политиките, донатор или лице што спроведува проект) сакате да знаете за односот меѓу жените и Боко Харам. Дали сакате да знаете дали некои жени ја поддржуваат Боко Харам? Ако е така, подобар начин да се формулира прашањето е „На кој начин жените во Северна Нигерија ја поддржуваат Боко Харам?“ а можно е и „Кои се демографските карактеристики на жените што го поддржуваат Боко Харам?“ Или, дали сакате да знаете зошто некои жени ја поддржуваат Боко Харам? Во тој случај, подобар начин да го поставите прашањето е едноставно да прашате „зошто некои жени во Северна Нигерија ја поддржуваат Боко Харам?“ Дали сакате да ја споредите поддршката на жените за Боко Харам низ териториите во кои е активна организацијата? Ако е така, тогаш може да поставите истражувачко прашање, како што е „Како поддршката на жените за Боко Харам во басенот на езерото Чад се разликува од поддршката во Северна Нигерија и зошто?“

Поврзано со поставувањето добро истражувачко прашање е поставување соодветен број прашања. При добро, солидно истражување се поставува едно прашање (или најмногу две тесно поврзани прашања) истовремено, а потоа темелно се истражува тоа прашање. Едно од првите нешта што ги научив како додипломски студент по предметите за методи беше начелото KISS: Keep it Simple, Stupid (Задржи ги работите едноставни, глупав). Тоа важеше за неколку теми во методите, а првата беше бројот на истражувачки прашања што ги поставивме во нашето истражување. Еден истражувачки проект не може да обработи три истражувачки прашања (освен ако пишувате книга). Во ниеден случај не може да обработи 15 истражувачки прашања, кои често се бараат од нас кои правиме процена на насилниот екстремизам.

Ако се најдете во ситуација да мора да одговорите на повеќе истражувачки прашања во еден ист извештај, а имате само неколку недели да го напишете, тогаш, неизбежно се случува да најдете

неколку докази – често непотврдени – за да одговорите на секое прашање. Со други зборови, доказите за секое прашање се слаби и делот со празнини во знаењето станува долг список на потребите за развивање натамошни докази за повеќето од прашањата во вашата сопствена процена. Нема доволно време систематски и темелно да одговорите на секое поединечно прашање во извештајот во кој се поставуваат повеќе од едно или две прашања – да не спомнуваме дека кога би одговориле прецизно на секое поединечно прашање, веројатно би напишале трактат од 1.000 страници и никој не би го читал.

Задржувајќи се на колку што е можно поедноставни и појасни истражувачки прашања и ограничувајќи го бројот на прашањата на не повеќе од две, истражувачите го градат корпусот на знаења. Ова истражување академиците го нарекуваат агенда: краток преглед на истражувачките прашања што ќе го насочуваат истражувањето на дадена тема. Со еден истражувачки проект се одговара на едно прашање (или најмногу две прашања). Потоа академиците преминуваат на следното поврзано прашање што логички произлегува од претходното истражување и се надградува на него. Токму со акумулирање на знаењата со текот на времето преку овој едноставен и систематски метод на развојот на истражувачката агенда се зголемува светското знаење за повеќето теми на нашето време – од климатските промени до медицински истражувања.

Агенцијата United States Agency for International Development (Агенција на САД за меѓународен развој) има слична стратегија за надградување на постојниот корпус на знаења преку агенди за учење.[1] Меѓутоа, бидејќи агендите за учење обично се специфични за конкретен проект и системите и процесите не се градат за да собираат знаење низ проектите, намерите за продлабочување на знаењата остануваат блокирани поради недостигот на систематски процеси за споделување на знаењата од агендите за учење со други практичари и донатори надвор од агенцијата United States Agency for International Development (Агенција на САД за меѓународен развој). Мета студиите се значајни; меѓутоа, тие не може да ја заменат старата добра практика на ограничување на истражувачките прашања на едно или две по проект и продуцирање кохерентна и систематска агенда за истражување поради нивната пост-хок природа.

Сè на сè, првото истражувачко начело е да се генерираат прашања со кои се прашува „кој“, „што“, „каде“, „зошто“ или „како“, со што се олеснува опишувањето, објаснувањето, предвидувањето или осудата. Второто начело се однесува на тоа да се постави едно или две истражувачки прашања по проект и да се изработи план за последователно истражување што со текот на времето го гради корпусот на знаења.

ДЕФИНИРАЊЕ НА ТЕРМИНИТЕ

За соодветното разбирање на сложените феномени потребна е надградба на корпусот на знаења. Земете го за пример високиот крвен притисок. Причините за висок крвен притисок се многубројни и сложени; ефективноста на поединечните или на комбинираните третмани за висок крвен притисок – промени во однесувањето, диети и лекови – исто така се многубројни и сложени. Научниците и лекарите дојдоа до софистицирано разбирање на причините за висок крвен притисок и за она што треба да се прави во врска со него преку повеќе стотини студии спроведени со текот на времето, со помош на кои е развиена база на докази што е потребна за да се разбере и постапува во врска со оваа здравствена состојба. За среќа на оние што страдаат од висок крвен притисок, постои заедничка дефиниција на тоа што значи тој феномен и постои прифатен начин за негово мерење.

1 Learning Lab, USAID, пристапено на 1 септември 2019 година. https://usaidlearninglab.org/

На овој начин се олеснува испитувањето на причините и на третманите, со систематизирање на дефиницијата и со мерење на болеста низ огромниот истражувачки корпус.

Поради тоа што насилниот екстремизам и борбата против насилен екстремизам се социјални феномени, истражувачите на борбата против насилен екстремизам се обидоа да најдат заеднички дефиниции.[2] Само за терминот тероризам има повеќе од 250 дефиниции.[3] Ова мноштво дефиниции многу го отежнува акумулирањето на знаењата за причините и третманите на болеста – во овој случај, насилен екстремизам – најмалку поради три причини: 1) Истражувачите и практичарите на борбата против насилен екстремизам доаѓаат од повеќе дисциплини и ги дефинираат термините врз основа на нивните соодветни области; 2) начинот на кој истражувачите од Запад го дефинираат насилниот екстремизам можеби нема да биде релевантно за руралните средини со активни насилни екстремистички организации (VEO); и 3) владите и граѓанските општества во светот различно ги дефинираат насилниот екстремизам и борбата против насилен екстремизам. Во овој дел подетално се дискутира за секое прашање, а потоа се нуди начин за негово решавање.

Прво, истражувачите обично им пристапуваат на насилниот екстремизам и на борбата против насилен екстремизам врз основа на претпоставки, дефиниции и теории од експерти кои увезуваат концепти и планови за истражување од своите соодветни области.[4] Резултат се различни дефиниции и теории што произлегуваат од различни дисциплини, а не една интердисциплинарна дефиниција и теорија. Слично на тоа, програмите за борба против насилен екстремизам – како што се оние насочени кон зголемена социјална кохезија, легитимност и отпорност – еднакво тешко може да се дефинираат на сообразен начин низ дисциплините и проектите.

Второ, поради тоа што повеќето концепти, теории и мерења се развиени од експерти (обично од западна гледна точка), тие може а и не мора да бидат релевантни за реалноста на терен, така што може да не бидат валидни. На пример, експертите може да сугерираат дека намалувањето на насилен екстремизам треба да се мери според насилните напади или смртните случаи, при што помалку напади би сугерирале намалување на насилниот екстремизам. Меѓутоа, кога локалните заедници во Авганистан биле прашани кои показатели ги користат за да го разберат намалувањето на насилниот екстремизам, тие дале одговори како што е „можноста жените и девојчињата да се движат безбедно во заедницата“[5] и присуството на сателитски телевизиски антени. Трето, националните влади во светот ги дефинираат насилниот екстремизам и борбата против насилен екстремизам различно, во согласност со сопствените правни рамки и приоритети; дури и националните агенции во рамките на иста влада усвојуваат различни дефиниции на овие термини. И актерите од граѓанското општество обично ги дефинираат различно овие концепти.

За среќа, на социјалните научници не им е непознато немањето консензус околу дефинирањето на истражувачките концепти за сложените социјални феномени. Социјалните научници веќе подолго време се обидуваат заеднички да дефинираат концепти, како што се демократија, војна, востание, легитимност, доверба итн. Тие се занимаваат со нејаснотиите поврзани со дефинициите, посебно внимавајќи своите дефиниции да ги поставаат во рамките на утврдено научно испитување што слично го дефинира концептот. Добрата социјална наука секогаш јасно ги дефинира клучните концепти на истражувањето, практика што истражувањето на борбата против насилен екстремизам

---

2 За дополнителна дискусија за прашања поврзани со дефиниции, видете го трудот на J.M. Berger во овој издаден том: J.M. Berger, „Researching Violent Extremism: The State of Play,“ (Истражување на насилен екстремизам: Состојба на игра) RESOLVE, 23 јуни 2019 година, https://resolvenet.org/research/researching-violent-extremism-state-play

3 Види Alex P. Schmid, ed., *The Routledge Handbook of Terrorism Research* (Прирачник за истражување на тероризмот на Рутлиџ). London, UK: Routledge, 2011, Додаток 2.1 „250-plus Definitions of Terrorism“ (250-плус Дефиниции за тероризмот).

4 Belquis Ahmadi and Eliza Urwin, „Measuring Peace and Violent Extremism,“ *(Мерење на мирот и насилниот екстремизам), U.S. Institute of Peace*, 16 март 2018 година, 1.

5 Ahmadi and Urwin, „Measuring Peace and Violent Extremism,“ (Мерење на мирот и насилниот екстремизам), 2.

треба да ја усвои и преведе во најдобра практика. Спротивно на тоа, лошата социјална наука не ги дефинира јасно термините и често страда од концептуални недостатоци – кога студијата почнува со наведување на некој концепт на еден начин, а потоа го менува концептот повеќепати до точка кога, на крајот од студијата, концептот е сосема различен.

Применетите физичари кои проучуваат теми што се усогласени со природните закони и законите на физиката го имаат Националниот институт за стандарди и технологија за систематско насочување на нивната практика.[6] Иако поради сложената социјална природа на фокусите на нашите истражувања веројатно никогаш нема да го имаме ова ниво на систематизација на нашите дефиниции, Стејт департментот нуди определено ниво на стандардизација на странски програми за помош базирани во САД (вклучително мир, безбедност, демократија, владеење, каде што обично се категоризирани програмите за борба против насилен екстремизам).[7] Меѓутоа, со ова не се објаснува како другите донатори ја дефинираат нивната странска помош, или како другите владини агенции ги дефинираат овие термини. Како практика, треба да се стремиме кон тоа да се приближиме до стандардизација затоа што начинот на кој ги дефинираме нашите термини во голема мера определува како ги мериме и според тоа, како наодите го дополнуваат корпусот на знаења за предметната појава.

ПЛАН НА ИСТРАЖУВАЊЕТО

Откако се јасни истражувачкото прашање и дефиниција, односно истражувачките прашања и дефиниции, треба да следи план на истражувањето. Планот на истражувањето се однесува на планот на истражувачот за секој елемент што ќе се користи за да се испита истражувачкото прашање, вклучително дефиниции, мерење, собирање податоци, управување со податоци, анализа и известување. Тоа во суштина е формула за тоа како истражувачот планира да го спроведе истражувањето од почеток до крај. Овие елементи на планот на истражувањето речиси универзално се презентираат во објавените квантитативни истражувања. Меѓутоа, во квалитативните истражувања тешко може да се најде истото ниво на детали за тоа како истражувачот вршел собирање, мерење и анализирање на податоците. Како што пред 15 години Зеев Маоз напиша за квалитативните студии на случај:

> *Постои речиси целосен недостиг на документација за пристапот кон собирањето податоци, управувањето со податоци и анализата на податоци, како и за заклучоците во истражувањето на студии на случај. За разлика од другите истражувачки стратегии во политичките истражувања каде авторите посветуваат значително време и напор за да ги документираат техничките аспекти на своите истражувања, често се добива впечаток дека користењето на студија на случај го ослободува авторот од секаков вид методолошки размислувања. Студиите на случај во многу случаи стануваат синоним за истражување во слободна форма, каде што поминува сè, а авторот не се чувствува принуден да објаснува како има намера да го спроведе истражувањето, зошто е избран определен случај или група случаи, кои податоци се користат, а кои се испуштаат, како се обработуваат и анализираат податоците и како од презентираната приказна биле изведени заклучоци. Сепак, на крајот од приказната, често наоѓаме опсежни воопштувања и „лекции“ изведени од случајот.*[8]

---

6 Национален институт за стандарди и технологија, Министерство за трговија на САД, пристапено на 1 септември 2019 година, www.nist.gov

7 Види веб-страница Standardized Program Structure and Definitions (Стандардизирана програмска структура и дефиниции) на https://2009-2017.state.gov/f/c24132.htm.

8 Zeev Maoz, „Case Study Methodology in International Studies: From storytelling to hypothesis testing.“ (Методологија на студија на случај во меѓународни истражувања: Од раскажување приказни до тестирање хипотези) Во *Evaluating Methodology in International Studies: Millennial reflections on International Studies* (Оценување на методологијата во меѓународни проучувања: Милениумски размислувања за меѓународни проучувања), уредиле Frank P. Harvey and Michael Brecher (Ann Arbor: University of Michigan Press, 2002), 455-75.

Отсуството на овие детали во истражувањето оневозможува да се оценат заслугите на планот за истражување и според тоа, валидноста на наодите. Така, оставени сме со многу нејасни истражувања во нашата практика што веројатно не би требало да придонесат кон корпусот на знаења за насилен екстремизам. Во следниве подделови за собирањето податоци, мерењето и изведувањето заклучоци се нудат начини што ќе ги насочуваат истражувачите кон унапредување на истражувањето и посистематско пишување за нивните истражувања и наоди.

Собирање податоци

Каков вид податоци треба да соберете за да одговорите на вашето истражувачко прашање и како ќе ги соберете? Тоа е суштината на планот за собирање податоци. Следат неколку прашања што теренските истражувачки треба да ги имаат предвид.

Стапица бр. 1: Нефункционирање на алатките за собирање податоци. Алатките за собирање податоци, како што се анкети, повеќе не се само традиционални методи од старите денови кога се користеле само пенкало и хартија. Технолошкиот напредок значително го олесни поставувањето на анкетите електронски, што може во огромна мера да ги подобри стапките на одговор (особено ако се потребни податоци во кратка временска рамка). Анкетите може да се праќаат по е-пошта, да се пополнуваат на веб-страници, да се собираат по телефон и да се поставуваат на мобилни уреди. Меѓутоа, ако имаат намера да користат технологија за поставување на анкета, истражувачите треба да осигураат дека таа технологија функционира. Дали мобилните уреди имаат доволно ниво на батерија? Како ќе се полнат? Дали функционира интернетот? Во однос на популацијата, дали учесниците се писмени? Дали анкетата е напишана на јазикот што го зборуваат, читаат, пишуваат или на друг начин го разбираат учесниците? Дали јазикот што се зборува меѓу населението е пишан јазик? Ако не е, како ќе се справите со администрирањето на анкетата? Доколку алатката за собирање податоци е интервју или дискусија на фокус групи (FGD), дали собирачите на податоци ги имаат потребните материјали за да ги соберат овие податоци, како што се пенкала, хартија и функционални диктафони за снимање на содржината?

Стапица бр. 2: Несоодветно однесување на анкетарите. Анкетарите,[9] понекогаш намерно, но најчесто ненамерно, прават суптилни избори на терен што значително влијае врз одговорите на испитаниците, вклучително и менување на зборовите на прашањата, испитување во очекување на одредени одговори или поставување насочувачки прашања. Во еден истражувачки проект на терен што го спроведов во Сенегал, асистентот во истражувањето (RA) кого го ангажирав да спроведе дискусии на фокус групи, се расправаше со учесниците и бараше од нив да го сменат своето мислење. Во овие ситуации надзорот врз анкетарите и асистентите во истражувањето е од клучно значење. Бидејќи ја набљудував првата дискусија на фокус групата, имав можност учтиво да поразговарам со асистентот во истражувањето и да му укажам на кој начин очекувам тој да ги спроведе преостанатите дискусии, така што загубивме податоци само од првата група. Исто така, научив дека треба да ги обучувам анкетарите со кои претходно не сум работел, без оглед на нивното наведено претходно искуство во анкети.

9 *Анкетарите* се луѓе што се ангажирани да излезат на терен и да собираат податоци ако истражувачот не ги собира самиот.

Стапица бр. 3: Неможност да се следат испитаниците. Ако алатката за собирање податоци е панел-истражување или интервју, на пример, анкета или интервју каде што со текот на времето им се поставуваат прашања на исти испитаници, тогаш истражувачите треба да ги следат испитаниците, што претставува голем проблем. Од суштинско значење е да имате солиден план за остварување контакт со испитаниците пред да почнете со работа на терен, вклучително и чување на податоците за контакт на испитаниците на безбедно и сигурно место.[10] Истражувачите треба да размислат како ќе ги заштитат приватноста и анонимноста на испитаниците, особено кога се работи за испитаници што учествуваат во истражување на чувствителни истражувачки теми, како што е насилен екстремизам. Најдобрата практика овде е да се води документ во кој испитаниците ќе бидат кодирани според број, на пример, „Петар Петровски = испитаник 1." Овој документ треба да се чува одделно од сите податоци собрани за испитаникот. Во самите податоци, со одговорите ќе се поврзува само ознаката „испитаник 1." Ако се пријавува одговор, тој треба да се наведе како „испитаник 1." За повеќе детали за ова, видете го делот за етика подолу, но ако имате сомневања, посоветувајте се со локалниот Одбор за институционална ревизија (IRB) во однос на најдобрите практики во заштитата на идентитетот на испитаниците.

На крај, со оглед на тоа дека истражувањето на насилниот екстремизам и на борбата против насилен екстремизам може да биде исклучително чувствително, испитаниците може да им дадат лажен идентитет на истражувачите. Тоа може да претставува практичен предизвик за оние што треба да им дадат докази на своите финансиери дека за истражувањето контактирале со вистински луѓе. Како што открив, најдобар начин да се справите со ова е да се погрижите испитаниците да го разберат вашиот процес за заштита на нивните податоци (кој се соопштува преку информирана согласност – повеќе за ова видете подолу во делот за етика) и да им се даде писмен документ, насловен „Повелба на правата на учесникот." Во „Повелбата на правата" јасно се наведува кои се нивните права како учесници во истражуањето и им се даваат детали за контакт со надредените лица и за институцијата што ги делегира, така што ќе можат да пријават какви било повреди на нивните права што настанале во текот на истражувањето.

Стапица бр. 4: Неразмислување за можна пристрасност во собирањето податоци. Начинот на кој се собираат податоците сам по себе може да предизвика пристрасност. Кој ги поставува прашањата, кому му ги поставува прашањата, како се поставуваат прашањата, опциите за одговори и редоследот на прашањата се чести начини на кои постапката за собирање податоци може да ги искривоколчи наодите или да ги наруши напорите за собирање податоци.

Прво, важно е кој ги поставува прашањата. Јас сум лице од западот, кое работи во Западна Африка. Кога им поставувам прашања на членовите на локалната заедница, тие можеби се помалку отворени кон мене отколку што би биле кога истото прашање би им го поставил некој што доаѓа од нивната земја. Според тоа, ако сакам да собирам податоци од членови на локалната заедница за собирање на податоците ќе ангажирам локални анкетари, наместо да го правам тоа самиот. Меѓутоа, ако сакам да соберам податоци од западноафрикански службеници, би можел да одлучам тоа да го направам самиот затоа што службениците може да бидат поотворени со мене отколку што би биле со еден од нив (или би можеле да се надеваат преку учество во истражувањето да ги подобрат односите со американската влада итн.). Истражувачите треба да размислат кои потенцијални предрасуди би можеле да се создадат врз основа на тоа кој ги собира податоците и тогаш би биле во можност да ги ублажат или да внимаваат на наодите. Истражувачите секогаш треба да ја документираат пристрасноста.

10 Адаптирано од Dean Karlan and Jacob Appel, *Failing in the Field: What we can learn when field research goes wrong (Неуспех на терен: Што можеме да научиме кога теренското истражување ќе тргне на лошо)*, (Princeton, NJ: Princeton University Press, 2016)

Второ, кому ќе му поставувате прашања? Како ќе ги регрутирате учесниците и ќе го проверите нивниот идентитет за да ја потврдите нивната вклученост? Кога и каде ќе се сретнете со учесниците во вашето истражување за да ги соберете нивните податоци? Со други зборови, кој е процесот за вклучување во истражувањето? Подолу се дадени некои размислувања што можеби би требало да ги имате предвид додека го креирате планот за вклучување во истражувањето:

- Ако имате намера да спроведете анкета, дали ќе користите репрезентативен примерок или примерок „снежна топка“? Дали ќе анкетирате општа популација или службеници?

- Ако имате намера да спроведете интервјуа, дали ќе интервјуирате службеници, поранешни борци, безбедносни служби, припадници на граѓанското општество, студенти итн.?

- Каде ќе ги собирате податоците? Дали ќе останете во престолнината и ќе ги прашувате елитите за нивното мислење во однос на тоа зошто некои заедници во нивната земја се ранливи на насилен екстремизам или ќе вклучите и собирање податоци меѓу жителите на тие заедници?

- Дали ќе собирате податоци само од ранливите заедници или ќе вклучите и поотпорни заедници?

- Кои се импликациите за анализата на секоја од овие одлуки?

При креирањето на планот за вклучување во истражувањето, истражувачите треба да размислат какви податоци може да добијат од различни видови испитаници, а потоа да се погрижат, кога собирањето на податоците ќе се заврши да имаат соодветна застапеност меѓу испитаниците. Истражувачите исто така треба да размислат како одлуките за вклучување во испитувањето ќе влијаат врз анализата на податоците и наодите.

На крај, врз собирањето на податоците може да влијае начинот на кој истражувачот го поставува прашањето. За да се објасни зошто ова претставува проблем, да земеме еден конкретен пример. Да кажеме дека сакате да знаете за причините за поплаки на некоја заедница. Еден од начините да се зафатите со ова е да изработите анкета со затворени прашања, на која се поставува прашањето, „Според вашето мислење, кои се најголемите предизвици со кои се соочува оваа заедница,“ а потоа да понудите листа со опции, на пример, „пристап до образование,“ „безбедност,“ „пристап до електрична енергија,“ „пристап до здравствена заштита.“ Давањето опции од кои може да избираат учесниците има полза со тоа што ја олеснува анализата на податоците затоа што одговорите веќе се дадени и лесно може да се кодираат.

Меѓутоа, давањето опции значи дека вие, како истражувач, сте донеле *априори* одлуки за поплаките што постојат во заедницата. Што ако пропуштите вистински поплаки затоа што сте ги принудиле испитаниците да изберат од вашиот список потенцијални поплаки? Начинот на кој можете да ги избегнете овие потенцијални пропусти е да поставувате отворени прашања. Кај овие прашања, го поставуваме истото прашање но не нудиме список со опции. Тоа им овозможува на испитаниците да ги искажат поплаките со сопствени зборови. Би можеле да откриеме дека, всушност, поплаката се однесува на тоа дека локалните службеници не ги зборуваат локалните јазици, поради што членовите на заедницата не може да комуницираат со нивната сопствена локална власт (ова е вообичаена причина за поплаки што сме ги слушнале во регионот Липтако-Гоурма во Сахел). Недостаток на овој пристап е во тоа што ја отежнува анализата на податоците бидејќи отворените одговори – кои по природа се квалитативни – треба да бидат кодирани, што е процес кој одзема време и е трудово интензивен.

Врз собирањето на податоците може да влијае и редоследот на прашањата. Во анкета, ако прво прашате за поплаките, а веднаш потоа поставите прашање за задоволството или за доверба во владата, веројатно го подготвувате испитаникот да даде повеќе негативни одговори отколку што можеби ги има, затоа што само што сте го прашале за нивните проблеми, а потоа сте побарале да ја оценат својата влада. Напишани се цели томови за нијансите и прашањата поврзани со редоследот на прашањата во истражувањето на социјалната наука; доволно е да се каже дека секој детал од редоследот на прашањата и формулирањето треба внимателно да бидат разгледани и одлуките треба промислено да бидат пондерирани, документирани и разјаснети.

Клучната точка за основните принципи на собирањето податоци е да се има добро поставен план со непредвидливи ситуации за периоди кога работите неизбежно ќе тргнат наопаку на терен. Ако собирањето податоци има недостатоци на терен, тоа нужно не значи дека истражувањето треба целосно да се отфрли. Тоа значи дека во извештајот, истражувачите треба детално да ги опишат сите прашања што произлегуваат со собирањето податоци, да документираат потенцијална пристрасност што е предизвикана во самите податоци (види повеќе за пристрасност подолу) и согласно тоа да ги разјаснат наодите.

Истражувачка етика

Со Декларацијата од Хелсинки (1964)[11] утврдени се меѓународни етички стандарди за медицинско истражување и таа претставува основна насока за спроведување истражувања што вклучуваат луѓе. Првично, Декларацијата се однесуваше на медицински истражувања. Експериментите во социјалната наука како што се Milgram Experiments (Експериментите на Милграм) (1963)[12] и Stanford University Prison Experiment (Затворскиот експеримент на Универзитетот Станфорд) (1973)[13] предизвикаа значителни етички повреди во рамките на социјалните науки и во Соединетите Американски Држави. Таквите експерименти доведоа до Belmont Report (Белмонтовиот извештај) (1974),[14] во кој се утврдени националните етички насоки за секое истражување што е поврзано со субјекти луѓе, а кои се проширени и на истражувања на животни. Денес, од секое истражување што се спроведува со помош на сојузни пари на САД, а кое подлежи на 45 CFR, дел 46 – познат како Common Rule (Заедничко правило) – законски се бара да биде ревидирано од Одборот за институционална ревизија (IRB) заради утврдување на етичката усогласеност. Повеќето земји во светот што се потписнички на Хелсиншката декларацијата имаат свои одбори за институционална ревизија; истражувачите треба да ги проверат етичките насоки и законите за усогласеност во сопствените земји, како и во земјите во кои се спроведува истражување.

Повеќето истражувања што се поврзани со луѓе законски се обврзани да се придржуваат до меѓународните и националните прописи за истражувачката етика. Што е уште поважно, практичарите во борбата против насилен екстремизам треба да бидат особено чувствителни на почитувањето на правата на учесниците во истражувањата и треба да ги одмерат ризиците и користа од учеството на луѓе во истражувањето. Истражувањата на борбата против насилен екстремизам се чувствителни и може да ги стават животите на луѓе во опасност. Исто така, голем број луѓе во нашите истражувања веќе доживеале неопислива траума и ние не треба да им создаваме нова

11 „The Nuremberg Code," Ethical Principles for Medical Research („Нирнбершки закон," Етички принципи за медицински истражувања), пристапено на 1 септември 2019 година, https://sites.jamanetwork.com/research-ethics/index.html

12 Saul McLeod, „The Milgram Shock Experiment," (Експеримент со шок на Милграм) *Simply Psychology*, 2017, https://www.simplypsychology.org/milgram.html

13 Saul McLeod, „The Stanford Prison Experiment," (Затворски експеримент на Станфорд) *Simply Psychology*, 2018, https://www.simplypsychology.org/zimbardo.html

14 „Belmont Report," (Белмонтов извештај) U.S. Department of Health and Human Services, пристапено на 1 септември 2019 година, https://www.hhs.gov/ohrp/regulations-and-policy/belmont-report/index.html

во име на истражувањето. Според тоа, истражувачите на борбата против насилен екстремизам треба внимателно да ги разгледаат потенцијалните ризици на кои ги подложуваме учесниците на нашите истражувања. Читателите може да дознаат за етичките насоки преку нивните локални одбори за институционална ревизија или преку истражување онлајн ресурси на Министерството за здравство и човечки услуги на САД.[15] Овде наведувам уште неколку вообичаени етички прашања што произлегуваат од истражувањата на борбата против насилен екстремизам.

Како прво, истражувачите треба да размислат за етичките прашања што се поврзани со регрутирањето за истражувањето. Дали истражувањето на некој начин принудува на учество? На пример, ако интервјуирате поранешни борци во затвор, дали затворот ги принудува да учествуваат? Ако ги принудува, тоа претставува потенцијална повреда на нивните права. Колкав е надоместокот за учество во истражувањето? Дали надоместокот е толку висок што станува извор на принуда за приклучување во истражувањето? Второ, кои се ризиците и користа за учесниците што се ангажираат во истражувањето? Дали користа надвладува над потенцијалните ризици за вашите учесници? Трето, во зависност од локацијата на студијата, дали учесниците ќе бидат слушнати од други и дали тоа создава етички прашања (или прашања на валидноста)? Ако работите во заедници што доживуваат активно присуство на насилни екстремистички организации, како ќе обезбедите тие организации да не откријат кои се учесниците во вашето истражување? Теренски истражувања што се спроведуваат во заедници под активна закана од насилен екстремизам се ранливи, а за да бидат безбедни и учесниците во истражувањето и анкетарите, овие прашања треба сериозно да се разгледаат. Четврто, како што е разгледано погоре, како истражувачот ќе го заштити идентитетот на учесниците?

Добивање информирана согласност од секој учесник во истражувањето е најдобар начин да се обезбеди вашето истражување да остане етички исправно. Информирана согласност е документ што го потпишувате и вие и учесникот во истражувањето. Во овој документ јасно се наведени вашите податоци, вашата институција, вашите квалификации, кој го финансира истражувањето, како ќе се обработуваат, складираат и анализираат податоците и како ќе се известува за нив, кои се ризиците и користа за учесниците, кои се правата на учесниците (на пример, тие имаат право да не учествуваат во истражувањето или да излезат од истражувањето во секое време без каква било казна итн.) и обезбедува информации за контакт на вашите надредени и вашата институција за да може учесникот да пријави какви било повреди на етиката или негативни последици од учеството во истражувањето. Исто така, треба да добиете дозвола да користите фотографии од луѓе. Ако фотографирате деца, треба да добиете нивна дозвола и дозвола од нивните родители или старатели.

Како што е случај и со другите основи на истражувањето што се наведени во ова поглавје, наша одговорност е да размислиме за овие етички прашања и да имаме добро разработен план за нивно решавање. Непридржувањето до етичките стандарди може да има реперкусии што долго време ќе имаат последици не само за истражувањето со кое се повредува етиката, туку и за идните истражувања, програми и индивидуални животи. Бидете сигурни дека повредата на етиката ќе ги контаминира групата и податоците во истражувањето и идните истражувачи нема да имаат ист пристап до податоците. Повредата на етиката ќе ја контаминира и секоја програма што е поврзана со заедницата врз основа на наодите од истражувањето. Во најлош случај, може негативно да влијае врз учесниците во истражувањето или врз пошироката заедница.

15 „IRB Registration," (Регистрација на Одбор за институционална ревизија,) U.S. Department of Health and Human Services, пристапено на 1 септември 2019 година, https://www.hhs.gov/ohrp/register-irbs-and-obtain-fwas/irb-registration/index.html

Мерење

Некои читатели сигурно си помислуваат: „но јас спроведувам квалитативни истражувања. Не ги мерам работите.“ Јас го мислам спротивното. Како што пред 25 години напишале Кинг, Кеохан и Верба, квалитативниот и квантитативниот пристап едноставно се „два стила на истражување, една логика на изведување заклучок.“[16] Оставајќи ги настрана напредоците во квалитативното истражување каде што сега се мерат концептите преку кодирање или утврдена анализа на теоријата,[17] кај квалитативните истражувања се применуваат основните принципи на мерењето. Причината за ова е што основните принципи на мерењето се засноваат врз темелот на логиката. Логиката се применува кај сите истражувања, како квантитативни така и квалитативни.

Идеално, практичарите во борбата против насилен екстремизам би имале обединет сет метрики што ќе се применуваат кај слични видови програми, со цел изградба на корпус на знаења што користи дефиниции и ги мери клучните концепти на ист начин. Меѓутоа, тоа сè уште не е остварено.[18] Во отсуство на договорени дефиниции за централните концепти на насилниот екстремизам и за борбата против насилен екстремизам, од особено значење е да се покаже грижа за тоа како ги мериме дефинициите што ги користиме. Главните принципи на мерењето се валидност и сигурност кои, кога се почитуваат, помагаат да се стандардизира истражувачката практика. Неразмислувањето за прашањата за мерење често резултира со тоа истражувачите да прибегнат кон резултати од мерењето, како што е бројот на корисници или податоци за исходите, на пример во однос на кохезијата на заедницата, поддршката за користење насилство, или антиамериканското чувство. Таквите податоци обично им даваат на практичарите на борбата против насилен екстремизам слаб увид во вистинското искуство со насилен екстремизам на заедницата корисник.[19] Исто така, без обединет сет метрики, речиси е невозможно да се дадат докази што ќе ги поткрепат теориите на она што функционира и што не функционира во различни контексти.

Валидност и точност

Валидноста, односно точноста, ја опишува близината на мерењето до вистинската вредност. Тоа е основната идеја зад конструктот валидност, за што дискутирам подолу. Два други важни вида валидност за нашите истражувачки практики се интерната и екстерната валидност. Во овој дел се разгледуваат сите три вида валидност, како и прашањата со кои се соочуваме при мерење на насилниот екстремизам и на борбата против насилен екстремизам.

Валидност на конструкт

Валидност на конструкт значи дека со истражувачката алатка се мери концептот што сакате да се измери. Тој се наоѓа во центарот на еден од најголемите предизвици за областа на борбата против насилен екстремизам: мерење на она што претставува насилен екстремизам и што значи борба против насилен екстремизам. Нашите истражувачки прашања и прашањата за оценување речиси секогаш се поврзани со однесувањето, односно со извршувањето дела на тероризам, насилни настани или процес на радикализирање. Сепак, поголемиот дел од она што нашата сфера го смета за најсовремено истражување не го мери однесувањето. Наместо тоа, се потпираме на мерење на

16 Gary King, Robert O. Keohane, and Sidney Verba, *Designing Social Inquiry: Scientific inference in qualitative research* (Дизајнирање на социјално барање: Научно изведување заклучоци во квалитативно истражување), (Princeton, NJ: Princeton University Press, 1994), 3.

17 Види, на пример, King, Keohane, and Verba, *Designing Social Inquiry;* (Дизајнирање на социјално барање) и Ragin, Charles C. 2000. *Fuzzy-Set Social Science* (Општествена наука со нејасна поставеност). Chicago, IL: Chicago University Press.

18 Peter Romaniuk, „Does CVE Work? Lessons Learned from the Global Effort to Counter Violent Extremism,“ (Дали функционира борбата против насилен екстремизам? Научени лекции од глобалниот напор за борба против насилен екстремизам), *Global Center on Cooperative Security*, септември 2015, 35–36.

19 Ahmadi and Urwin, „Measuring Peace and Violent Extremism,“ (Мерење на мирот и на насилниот екстремизам), 1–2.

ставовите – често во врска со она во што испитаниците мислат дека ќе веруваат во иднина – во анкети и експерименти, на пример, дали испитаниците поддржуваат некоја насилна екстремистичка организација или сметаат дека насилството понекогаш може да се оправда; понекогаш едноставно се потпираме на антиамериканското чувство. Иако ова може да служи како индиректна мерка (треба да направиме дополнителни истражувања за да го оцениме тоа), во отсуство на мерење на вистинското однесување секогаш треба да внимаваме на таквите истражувања и да бидеме искрени во врска со степенот на значајниот придонес на истражувањето кон објаснувањето на насилното екстремистичко однесување.

Меѓутоа, мерењето на ставовите во целост соодветствува на прашањата за ставовите во нашата област. На пример, може да сакаме да знаеме: Какви се убедувањата на луѓето во Х? Кои се граѓанските перспективи на владата и на другите агенти на моќта, вклучително и насилните екстремистички организации, во нивната земја? Кои се поплаките на граѓаните? Сепак, мерењето на ставовите за овие теми е тешко. Како прво, луѓето може различно да ги толкуваат прашањата за ставовите. Дури и кај анкетите, кои можеби се најстандардизирана и најсистематизирана алатка за собирање податоци во истражувањата на борбата против насилен екстремизам, тешко може да се обезбеди испитаниците да протолкуваат дури и наједноставни прашања на ист начин. Тоа е дури и попроблематично кога ќе додадеме јазичен превод на одговорите на анкетите. Вклучувањето во анкетата, одредувањето кој ќе ги поставува прашањата и како се поставуваат прашањата (видете ја дискусијата погоре) исто така може да влијае врз одговорите на прашањата за ставовите и според тоа, на мерењата.

Второ, ставовите се менуваат. Како што укажуваат Залер и Фелдман, истражување преку анкета претпоставува дека испитаниците имаат основано добро развиено мислење за прашањата што им се поставуваат и „стандардно гледиште (на истражувањето на јавното мислење) е она кога испитаниците во анкета велат дека го фаворизираат Х, а тие едноставно ја опишуваат веќе постојната состојба на позитивно чувство кон Х.“[20] Меѓутоа, промените во одговорите на истото прашање кога повторно ќе им биде поставено, одговорите што се менуваат кога се прават безначајни промени во прашањата или во одговорите, реакциите на контекстот во рамките на кој се поставуваат прашањата и промените во одговорите кога се менува редоследот на прашањата, ја доведуваат во прашање оваа клучна претпоставка. Таквите видови однесување сугерираат дека испитаниците даваат одговори без некое размислување. Поставувањето на истото прашање на испитаниците по повеќе денови, недели или месеци – во кои тие може да бидат под влијание на нивната средина – може да резултира со недоследни одговори, со што мерењето ќе биде несиурно и неважечко.

Трето, анкетите не може да бидат интерно невалидни (видете ја дефиницијата подолу) во случај прашањата да се идеалистички – засновани во голема мера врз западните демократски идеали – и не опфаќаат валидни ставови. Друг предизвик за интерната валидност на анкетите (како и за интервјуата и дискусиите на фокус групите) е човековата психологија. На пример, луѓето обично сакаат да даваат одговори што мислат дека ќе ги задоволат другите (пристрасност на социјална пожелност).

Овие прашања ја создаваат потребата креаторите на анкетите и анкетарите да имаат формална обука за психологијата на анкетирањето, за да знаат како да се справат со нив. Искуството со анкетирањето не е замена за оваа многу важна обука; напротив, тоа во поголема мера гарантира дека истражувачите ќе се потпрат врз брзи пристапи и ќе користат слаби инструменти.

20 Stanley Feldman and John Zaller, „The Political Culture of Ambivalence: Ideological Responses to the Welfare State,“ (Политичка култура на амбивалентност: Идеолошки одговори на социјалната држава) *American Journal of Political Science*, 36(1) 1992: 268-307.

Интерна валидност

Интерна валидност се однесува на тоа дали резултатите од истражувањето се валидни (точни) за субјектите на истражувањето. Иако обично за интерната валидност размислуваме во рамките на експерименти или на квантитативни истражувања, еднакво е важно да се размислува и за квалитативните истражувања. Квалитативно, често се потпираме на интервјуа и на дискусии на фокус групи со службеници и организации на граѓанското општество (CSO). На пример, кога спроведуваме процена на насилен екстремизам заради планирање на програма врз основа на информации, обично контактираме со даватели на информации што нашите донатори или влади ги познаваат. Откако спроведов десетици, ако не и стотици такви интервјуа и дискусии на фокус групи, скептичен сум дека тие интерно се валидни. Субјекти на истражувањето треба да бидат популации што се ранливи на насилен екстремизам или на насилни екстремистички организации, но со оваа техника, всушност, не се собираат информации од ранливи популации. Наместо тоа, со овој метод се собираат информации од елитите во однос на нивното мислење за ранливите популации.

Повторно и повторно слушаме дека младите луѓе и сиромашните се ранливи, со многу малку докази од прва рака што ќе го поткрепат ова тврдење. Последователно, донаторите креираат програми за младите и за сиромашните врз основа на мислењата на елитите или на пристапните популации за нивната ранливост, додека во реалноста, младите и посиромашните популации можеби се ранливи, но не мора да бидат. Исто така, може да се случи некои поединци дури да не бидат вистинските луѓе за анализа; може да ни биде потребно, наместо нив, да разгледуваме ранливи заедници. Прекумерното потпирање врз елитите при собирање податоци може истражувањето да го направи интерно невалидно т.е. резултатите од истражувањето да не се одржливи за субјектите на истражувањето (ранливите популации) за кои сакаме да дознаеме информации. Кажано поинаку, во нашето истражување едноставно имаме погрешни субјекти на истражувањето.

На пример, еднаш бев вклучен во позитивна програма за развој на младите и работев со сиромашни, необразовани млади лица од Тунис. Тие млади беа идентификувани како население што е ранливо на насилен екстремизам, преку процената што претходеше на планирањето на програмата. Таа процена се потпираше на канцелариско истражување на постојните истражувања (кои речиси во целост се состоеја од интервјуа на елити и дискусии на фокус групи со организациите на граѓанското општество) и уште неколку интервјуа на елити, главно со други лица што спроведуваат проекти. Откако ја започнавме програмата, Tunisian Center for Research and Studies on Terrorism (CTRET) (Центарот за истражување и проучување на тероризмот) на Тунис објави студија со која беа ревидирани судски документи од примерок од илјада наводни терористи во тунискиот судски систем, за да се утврдат демографските карактеристики на тие наводни терористи.

Спротивно на она што ни го кажаа испитаниците во нашата процена – дека ранливото население во Тунис е сиромашната, необразована младина, оваа студија покажа дека 40 проценти од наводните терористи имаат универзитетска диплома, а уште 33 проценти се со завршено средно образование.[21] Иако старосната категорија на младите често пати е толку широка и ги вклучува сите од 15 до 35 или од 15 до 40 години, истражувањето откри варијација низ категориите млади на помала возраст: 204 лица беа на возраст меѓу 18 и 24 години, 275 беа на возраст меѓу 25 и 29 години и 243 лица беа на возраст меѓу 30 и 34 години. Повеќето од илјада лица вклучени во истражувањето беа мажи (965), но имаше и 35 жени. Повеќе од половината (536) беа неженети/немажени, 24 проценти (239) беа женети/мажени и 1 процент беа разведени или беа вдовци/вдовици. За проектот во Тунис тоа значеше дека од фокусот на најсиромашните, најслабо образованите заедници беше

21 „A large proportion of terrorists in Tunisia are university graduates (study)“ (Голем дел терористите во Тунис имаа универзитетска диплома (студија)), Agence Tunis Afrique Presse, 26 октомври 2016 година, https://www.tap.info.tn/en/Portal-Society/8362201-a-large-proportion-of-terrorists-in

испуштен голем дел од ранливото население, кое вклучуваше голем број Тунижани од средна класа и образовани Тунижани.

Тешкотијата со која се соочуваме како практичари и истражувачи е во тоа што спроведуваме процени за да ги идентификуваме ранливите популации за нашите програми. Ако не знаеме кое е ранливото население, како можеме да го вклучиме во нашата процена? На овој начин, се соочуваме со определен проблем за тоа што е постаро, јајцето или кокошката: ние сакаме да вклучиме податоци од ранливи популации за да испланираме соодветна програма, но треба прво да спроведеме процена за да ја идентификуваме ранливата популација. Наспроти овој предизвик, претходниот пример со Тунис сугерира дека можеме да размислуваме покритички за тоа кои се субјектите во нашето истражување и како да собереме различни видови податоци за да обезбедиме интерна валидност.

Екстерна валидност

Екстерната валидност е позната и како можност за воопштување, што значи дека резултатите од примерокот се точни за поширокото население. Иако овој принцип обично се назначува во областа на квантитативното истражување, тој е релевантен и за квалитативното истражување. На пример, ако со млади луѓе од определена населба спроведеме дискусија на фокус група, треба да внимаваме да процениме дали наодите се валидни за целото соседство или треба да ги припишеме наодите само на лицата што учествувале во таа конкретна дискусија на фокус група.

Екстерната валидност е тежок принцип за практичарите во борбата против насилен екстремизам затоа што поголемиот дел од насилниот екстремизам, а според тоа и истражувањата на насилен екстремизам, е хиперлокализиран. Она што истражувачите може да го утврдат испитувајќи го насилниот екстремизам во едно село може да не биде исто со испитувањето на насилниот екстремизам во соседно село. Импликацијата е дека одговорот на насилниот екстремизам мора да биде приспособен за да се решат специфичните двигатели низ различни субнационални единици. Според тоа, голем дел истражувачки наоди не може да се воопштат. Тоа не е критичен неуспех за нашето истражување. Всушност, укажува на потребата истражувачите да бидат многу прецизни за тоа како ги соопштуваат наодите и да избегнуваат да прават паушални воопштувања.

Сигурност и прецизност

Прецизноста се однесува на близината на усогласеноста меѓу серија мерки. Истражувачите често ја користат прецизноста како синоним и како термин заменлив со сигурност. И сигурноста и прецизноста значат дека ако повторно се изврши мерење – да речеме, од друг истражувач – вредностите ќе бидат исти. Во дискусијата за ставовите погоре, прашањата за сигурност произлегуваат кога мерењата на ставовите се менуваат со текот на времето. Во квалитативното истражување сигурноста и прецизноста значат дека ако едно интервју се спроведе повторно или ако го спроведе друг анкетар, доказите ќе бидат исти. Сигурноста дури може да се прошири на видовите даватели на информации. Односно, ако се интервјуирани исти видови даватели на информации, дали нивните информации ќе бидат приближно еднакви? Најдобар начин за остварување сигурност е следењето, документирањето и споделувањето на собирањето на податоци, мерењето и на планот за анализа.

Изведување заклучоци

Кои логични заклучоци ги изведуваме од доказите? Тоа е основниот принцип на изведувањето заклучоци. Во истражувањето на насилниот екстремизам и борбата против насилен екстремизам има три вообичаени недостатоци во заклучувањето: потпирање на добиените податоци за да се

изведат заклучоци за исходите; користење мерења на ставовите за да се донесат заклучоци за однесувањето; и користење докази од едно ниво на анализа, како што е контекст на земјата, за да се изведат заклучоци за друго ниво на анализа, како што се поединци.

При следењето и оценувањето на програмите за борба против насилен екстремизам, тенденцијата за потпирање на дејствата/ставките што учествуваат во дејствата (како што е бројот на учесниците во обука), наместо на исходите на програмските интервенции (како што е ефектот што го имала интервенцијата врз намалувањето на насилниот екстремизам) резултира со непостоење силна база на докази за влијанието на борбата против насилен екстремизам. Потпирањето на дејствата/ставките што учествуваат во дејствата во агенцијата USAID (Агенција на САД за меѓународен развој) делумно претставува функција на давање одговор на донаторот, затоа што програмите за борба против насилен екстремизам неизбежно вклучуваат неколку показатели на странска помош (наречени и Ф-показатели)[22], кои се речиси единствено показатели на дејства/ставки што учествуваат во дејства. Причината за тоа главно е тоа што мерењето на дејствата/ставките што учествуваат во дејствата претставува единствен начин за стандардизирање на мерењето на странска помош. Меѓутоа, дејствата/ставките што учествуваат во дејствата не покажуваат влијание за комплексниот социјален феномен, како што е насилниот екстремизам и одговорите на насилен екстремизам. Според тоа, не можеме да кажеме дека поради тоа што сме обучиле одреден број корисници, ние сме извршиле влијание врз насилниот екстремизам. Во нашата практика мораме да се поместиме далеку над известувањето за бројот на корисниците или услугите, а кон мерењето на исходите.

Како што разгледавме погоре, нашето потпирање врз мерењата на ставовите, наместо на однесувањето, во истражувањето на борбата против насилен екстремизам значи дека има малку докази за она што го менува однесувањето. Кажано поинаку, само поради тоа што можеме да се повикаме на промена во ставот, не значи дека имавме влијание врз однесувањето. Доказите за ставовите не може да ги користиме за да изведеме заклучоци за однесувањето. На крај, за ефективна борба против насилен екстремизам потребна е промена на однесувањето. Како што укажале неколкумина научници, има луѓе што може да имаат радикални ставови, а притоа никогаш да не се ангажираат во насилно или радикално однесување и сите терористи не се радикализираат.[23]

Конечно, еколошката заблуда, односно изведувањето заклучоци од податоците или доказите во една единица на анализата (обично мерење на контекст) за да се изведат заклучоци за друга единица на анализата (обично поединци) претставува вообичаена стапица во нашата практика. Во првата деценија од 2000 година популарна хипотеза беше дека сиромаштијата е двигател на тероризмот. Оваа хипотеза беше произлезена од истражувања на ниво на земјата со кои се испитуваше корелацијата меѓу националните инциденти на насилство и различни мерења на националната сиромаштија (како што се БДП и нееднаквоста). Оттогаш голем број истражувања на национално ниво покажаа дека тоа не е точно[24]. Сепак, заклучоците дека сиромаштијата е двигател

22 Види Standard Foreign Assistance Indicators (Стандардни показатели на странска помош), U.S. Department of State, архивирано, пристапено на 1 септември 2019 година, https://2009-2017.state.gov/f/indicators/

23 Randy Borum, „Radicalization into Violent Extremism II: A Review of Conceptual Models and Empirical Research.“ (Радикализација во насилен екстремизам II: Преглед на концептуални модели и емпириски истражувања). *Journal of Strategic Security*, 4(4) 2011: 37-62; Clark McCauley and Sophia Moskalenko, „Mechanisms of Political Radicalization: Pathways toward Terrorism.“ (Механизми на политичка радикализација: Патишта кон тероризмот). *Terrorism and Political Violence* (Тероризмот и политичкото насилство) 20, 2008: 415–33; Fernando Reinares, *Radicalisation Processes Leading to Acts of Terrorism: A Concise Report Prepared by the European Commission's Expert Group on Violent Radicalisation* (Процесите на радикализација што водат кон акти на тероризам: Концизен извештај подготвен од експертската група на Европската комисија за насилна радикализација), European Commission, 2008.

24 Види, на пример, James A Piazza, „Rooted in Poverty?: Terrorism, Poor Economic Development, and Social Cleavages,“ (Вкоренети во сиромаштијата?: Тероризмот, слабиот економски развој и социјалните несогласувања) *Terrorism and Political Violence*, 18(1) 2007: 159-177.

на тероризмот се проширија на индивидуално ниво: поголема е веројатноста сиромашни лица да бидат терористи.

Меѓутоа, истражувањата на индивидуално ниво покажале дека голем број луѓе кои извршуваат терористички акти доаѓаат од средната класа или од угледни семејства и дека терористичките акти ги вршат од повеќе различни причини. „Едно од најзначајните согледувања стекнати од академските истражувања во изминатите години е дека поединците вклучени во терористички активности се од различно социјално потекло, минуваат низ доста различни процеси на насилна радикализација и се под влијание на различни комбинации од мотиви.“[25] Сѐ на сѐ, не можеме да изведуваме наоди за едно ниво на анализата врз основа на доказите од друго ниво на анализата.

ИМПЛИКАЦИИ ЗА ПОЛИТИКАТА И ПРАКТИКАТА

За да се разберат импликациите на спроведувањето слаби истражувања за политиката и практиката, корисно е да се позајмат научените лекции од етаблираните области. Да ја земеме за пример медицинската практика. Во текот на илјадници години ценети и харизматични луѓе ја практикувале медицината препишувајќи терапии врз основа на анегдоти, предрасуди и веројатно многу психолошки стапици, како што се пристрасноста на потврдување и когнитивната дисонанца.[26] Раните напредоци во јавното здравство се случиле преку политики чија цел била решавање на урбаните прашања, како што се хигиената, домувањето и заразните болести – но не од лекари. Дури во изминативе од 25 до 30 години, со појавата на подобра истражувачка технологија – особено со рандомизираните експерименти – медицината се придвижи кон практика заснована врз докази. Повеќето лекари од старата школа ја критикувале оваа транзиција; дури понеодамна, откако тие лекари заминаа од областа, практиката заснована врз докази стана етаблирана.[27]

Иако доказите ја придвижија напред медицинската сфера, тие фрлија светлина и на она што не треба да се прави. Според професорот за здравствена политика од Харвард Анупам Јена, во околу 15% од времето науката води кон медицински пресвртн.[28] Незгоден факт е тоа што човековото тело е сложен организам, што го отежнува дијагностицирањето и лекувањето на здравствените проблеми. Слично на тоа, борбата против насилен екстремизам се справува со сложени социјални феномени во рамките на повеќекратни сложени системи, што го прави истражувањето многу попредизвикувачко. Треба да ги следиме стандардните практики на истражувањата засновани врз докази за да создадеме база на знаења што е потребна за подобро управување со тоа како ефективно да се интервенира во одговорот на насилниот екстремизам и да се знае што да не се прави.

25 Reinares, *Radicalisation Processes Leading to Acts of Terrorism* (Процесите на радикализација што водат кон акти на тероризам), 11; види и McCauley and Moskalenko, „Mechanisms of Political Radicalization“ (Механизми на политичка радикализација); Borum, „Radicalization into Violent Extremism II“ (Радикализација во насилен екстремизам II); Schmid, *The Routledge Handbook of Terrorism Research*.

26 Пристрасност на потврдување е тенденција новите докази да се толкуваат на начин што е усогласен со убедувањата што ги имате претходно. На пример, ако верувате дека вашето дете е неуредно, секогаш кога тоа ќе ја остави својата облека на подот, како и расфрланите играчки низ куќата, само го потврдуваат тоа убедување. Когнитивна дисонанца се однесува на непријатноста што ја чувствуваат луѓето кога нивните убедувања се спротивни на нивното однесување. На пример, пушачите може да имаат когнитивна дисонанца во врска со пушењето. Тие можеби веруваат дека пушењето е лошо за нивното здравје и сакаат да се откажат, но продолжуваат да пушат.

27 За интересна дискусија за овој развој, види го триделниот Freakonomics Podcast „Bad Medicine,“ (Лош лек) 2016 година, http://freakonomics.com/podcast/bad-medicine-part-1-story-98-6/.

28 Види Freakonomics Podcast „Bad Medicine,“ (Лош лек) 2016, http://freakonomics.com/podcast/bad-medicine-part-3-death-diagnosis/

Што се однесува до борбата против насилен екстремизам, искусните креатори на политиките и високите воени професионалци имаат неусогласени вештини за овие предизвици. Тие ги остреа своите заби на надворешната политика во времето на студената војна, кога големата закана доаѓаше од друга држава – што беше предизвик за кој државите со векови имаа практика за справување. Обучени да се зафатат со закани на ниво на држава, високите креатори на политиките донесоа разочарувачки одлуки во борбата против тероризмот, кој претставува сложен проблем за актери што не се ограничени на држава. Како што покажува неодамнешниот конгресен мандат доделен на институтот United States Institute of Peace (USIP) (Институтот за мир на Соединетите Американски Држави) за воспоставување оперативна група за насилен екстремизам во кревки држави, одговорот кон тероризмот не го запре ширењето на насилниот екстремизам во светот.[29] Наодите и препораките на Оперативната група на Институтот за мир на Соединетите Американски Држави укажуваат на потребата за повеќе превенција, а помалку сузбивање.[30] Времето ќе покаже дали носителите на одлуки на високо ниво ќе го предводат овој повик за промена.

Во меѓувреме, на другата страна, се чини дека владата сѐ подобро реагира на доказите отколку на искуството или на експертското мислење. Од американскиот Конгрес се слушаат интензивни барања да се покаже влијанието на програмите за борба против насилен екстремизам засновани врз докази. Што е најважно, постои вистинска човечка потреба за осмислување подобри одговори, со цел да се помогне во изградбата на мир за луѓето што живеат под опсада на насилни екстремистички организации. Враќањето на основите на истражувањето за да се обезбедат најцврсти и најригорозни можни докази и систематската изградба на корпусот на знаења од наодите од оваа база на докази, е начинот на кој истражувачите и аналитичарите можат да ја одиграат својата улога во унапредувањето на севкупниот одговор на насилниот екстремизам и да придонесат за еден помирен свет.

---

29 Оперативна група за екстремизам во кревки држави, „Preventing Extremism in Fragile States: A new approach,“ (Спречување на екстремизмот во кревки држави: Нов пристап) *U.S. Institute of Peace*, 26 февруари 2019 година. https://www.usip.org/publications/2019/02/preventing-extremism-fragile-states-new-approach

30 Оперативна група за екстремизам во кревки држави, „Preventing Extremism in Fragile States: A new approach“ (Спречување на екстремизмот во кревки држави: Нов пристап)

ИЗВОРИ

Agence Tunis Afrique Presse. „A large proportion of terrorists in Tunisia are university graduates (study).“ (Голем дел терористи од Тунис завршиле универзитет (студија)) 26 октомври 2016 година. https://www.tap.info.tn/en/Portal-Society/8362201-a-large-proportion-of-terrorists-in

Ahmadi, Belquis and Eliza Urwin, „Measuring Peace and Violent Extremism,“ (Мерење на мирот и насилниот екстремизам), *U.S. Institute of Peace*, 16 март 2018 година.

Berger, J.M. „Researching Violent Extremism: The State of Play,“ (Истражување на насилниот екстремизам: Состојба на игра) *RESOLVE*, 23 јуни 2019 година. https://resolvenet.org/research/researching-violent-extremism-state-play

Borum, Randy. 2011. „Radicalization into Violent Extremism II: A Review of Conceptual Models and Empirical Research.“ (Радикализација во насилен екстремизам II: Преглед на концептуални модели и емпириски истражувања). *Journal of Strategic Security*, 4(4) 2011: 37-62.

Ethical Principles for Medical Research. „The Nuremberg Code.“ (Етички принципи за медицински истражувања. „Нирнбершки закон“). Пристапено на 1 септември 2019 година, https://sites.jamanetwork.com/research-ethics/index.html

Feldman, Stanley and John Zaller. „The Political Culture of Ambivalence: Ideological Responses to the Welfare State,“ (Политичка култура на амбивалентност: Идеолошки одговори на социјалната држава) *American Journal of Political Science* 36(1) 1992: 268-307.

Freakonomics Podcast. „Bad Medicine“ (Лош лек). 2016. http://freakonomics.com/podcast/bad-medicine-part-1-story-98-6/.

Karlan, Dean and Jacob Appel. *Failing in the Field: What we can learn when field research goes wrong* (Неуспех на терен: Што можеме да научиме кога теренското истражување ќе тргне на лошо). Princeton, NJ: Princeton University Press, 2016.

King, Gary, Robert O. Keohane, and Sidney Verba. *Designing Social Inquiry: Scientific inference in qualitative research* (Дизајнирање на социјално барање: Научно заклучување во квалитативното истражување). Princeton, NJ: Princeton University Press, 1994.

Maoz, Zeev. „Case Study Methodology in International Studies: From storytelling to hypothesis testing.“ (Методологија на студија на случај во меѓународни истражувања: Од раскажување приказни до тестирање хипотези) Во *Evaluating Methodology in International Studies: Millennial reflections on International Studies,* (Оценување на методологијата во меѓународни проучувања: Милениумски размислувања за меѓународни проучувања), уредено од Frank P. Harvey and Michael Brecher 455-75. Ann Arbor: University of Michigan Press, 2002.

McCauley, Clark, and Sophia Moskalenko. „Mechanisms of Political Radicalization: Pathways toward Terrorism.“ (Механизми на политичка радикализација: Патишта кон тероризмот). *Terrorism and Political Violence* (Тероризмот и политичкото насилство) 20, 2008: 415-33.

McLeod, Saul. „The Milgram Shock Experiment.“ (Експеримент со шок на Милграм) *Simply Psychology*. 2017. https://www.simplypsychology.org/milgram.html

McLeod, Saul. „The Stanford Prison Experiment.“ (Затворски експеримент на Станфорд). *Simply Psychology*. 2018. https://www.simplypsychology.org/zimbardo.html

Mishler, William, and Richard Rose. „What Are the Origins of Political Trust?“ (Кое е потеклото на политичката доверба?) *Comparative Political Studies* 34 (1) 2001:30-62.

Piazza, James A. “Rooted in Poverty?: Terrorism, Poor Economic Development, and Social Cleavages,“ (Вкоренети во сиромаштијата?: Тероризмот, слабиот економски развој и социјалните несогласувања) *Terrorism and Political Violence*, 18(1) 2007: 159-177.

Ragin, Charles C. *Fuzzy-Set Social Science* (Општествена наука со нејасна поставеност). Chicago, IL: Chicago University Press, 2000.

Reinares, Fernando. *Radicalisation Processes Leading to Acts of Terrorism: A Concise Report Prepared by the European Commission’s Expert Group on Violent Radicalisation*. (Процеси на радикализација што водат кон акти на тероризам: Концизен извештај подготвен од експертската група на Европската комисија за насилна радикализација) European Commission, 2008 година.

Romaniuk, Peter. „Does CVE Work? Lessons Learned from the Global Effort to Counter Violent Extremism,” (Дали функционира борбата против насилен екстремизам? Научени лекции од глобалниот напор за борба против насилен екстремизам), *Global Center on Cooperative Security*, септември 2015.

Schedler, Andreas and Rodolfo Sarsfield. „Democrats with Adjectives: Linking Direct and Indirect Measures of Democratic Support.“ (Демократи со придавки: поврзување на директни и индиректни мерки на демократска поддршка.) *European Journal of Political Research* 46(5) 2007: 637-659.

Schmid, Alex P., ed. *The Routledge Handbook of Terrorism Research* (Прирачник за истражување на тероризмот на Рутлиџ). London, UK: Routledge, 2011.

Task Force on Extremism in Fragile States. „Preventing Extremism in Fragile States: A new approach.“ (Спречување на екстремизмот во кревки држави: Нов пристап). 26 февруари 2019 година. https://www.usip.org/publications/2019/02/preventing-extremism-fragile-states-new-approach

USAID. Learning Lab. Пристапено на 1 септември 2019 година. https://usaidlearninglab.org/

U.S. Department of Commerce. National Institute of Standards and Technology. Пристапено на 1 септември 2019 година, www.nist.gov

U.S. Department of Health and Human Services. „Belmont Report.“ (Белмонтов извештај) Пристапено на 1 септември 2019 година. https://www.hhs.gov/ohrp/regulations-and-policy/belmont-report/index.html

U.S. Department of Health and Human Services. „IRB Registration.“ (Регистрација на Одбор за институционална ревизија). Пристапено на 1 септември 2019 година. https://www.hhs.gov/ohrp/register-irbs-and-obtain-fwas/irb-registration/index.html

U.S. Department of State. Standard Foreign Assistance Indicators. (Стандардни показатели за странска помош.) Архивирано, пристапено на 1 септември 2019 година. https://2009-2017.state.gov/f/indicators/